

Rise of Shmuel

Mefarshim Supplement

Authors

	Rashi , [R. Shlomo Yitzchaki, born in Troyes, Northern France, 1040- 1105]
	Ramban [R. Moshe b. Nachman, b. Gerona, Spain, d. Israel, 1194-1270]
	Radak , [R. David Kimchi, Narbonne, Provence, 1160–1235]
	Ralbag [R. Levi ben Gershom, France 1288–1344]
	Abarbanel [R. Don Yitzchak b. R. Yehuda Abrabanel, born in Lisbon, died in in Venice, 1437- 1508]
	Malbim , [R. Meir Leibush ben Yechiel Michel Wisser, Kiev, Ukraine, 1809-1879]

Unit 2.1: Sons of Eli

Mefarshim Supplement to Text

What exactly was their sin here?

1. Rashi, I Shmuel 2:13

(יג) ומשפט הכהנים - הם קבעו להם חק זה ולהם לא היה לנחל **כי אם חזה ושוק של שלמים:**

2. Radak, I Shmuel 2:14

(יד) כל אשר יעלה המזלג - בבת אחת וזה היה חק עולה וגזל ששמו הכהנים על ישראל והמזלג ידוע והוא כלי ברזל יש לו שנים שמעלים בו בשר מן הקדירה:

והכה - במזלג שבידו היה מכה בבשר שבכיוור וכל הבשר שהיה מעלה במזלג היה לוקח לו ולא היה מתרצה בחלק הכהונה הכתוב בתורה:

3. Radak, I Shmuel 2: 15

(טו) גם בטרם - היו לוקחים את הבשר ואוכלים קודם הקטרת האימורים וזה רעה רבה כי לא נתן להם האל אלא שיזכו משלחנו אחר שיזרקו הדם ויקטירו החלבים, ובדרש אמר להם הקדוש ברוך הוא מפני מה אתם אוכלים שירי מנחה ומניחים את הקומץ לזבובים מפני מה אתם אוכלים את הבשר ומניחין את החלבים שטוחין בחמה מה ישר' אומרים להם יבא הכהן ויזרוק את הדם ויקטיר את החלב ואח"כ יקח לו הבשר מה הכהן אומר לו הדם אני זורק והחלב אני מקטיר תנה בשר לצלות לכהן:

4. Malbim, I Shmuel 2: 15

ר"ל הגם שהיה בזה רק חטאת שוגג (שזה ההבדל בין חטא ובין עון), כי באמת היה מותר להם לקחת הבשר לצלותו לפני הקטרת החלבים, שאין איסור רק באכילה, והחטא היה רק בהלקיחה כי אין להם זכות רק אחר מתנת האשים וקודם להקטרה אין להם שום זכות, כמ"ש (ויקרא ו, י) חלקם נתתי להם מאשי ודרשו חז"ל בתו"כ אין להם אלא לאחר מתנת האשים.

5. Radak, I Shmuel 2:18

(יח) / משרת את פני ה' - למה כתב זה והלא אמר למעלה משרת את ה' אלא לפי שספר בגמרא /בגנות/ עלי ספר בשבח שמואל שלא למד ממעשיהם להתעסק באכילה ובשתייה ובתענוג העולם אלא משרת את פני ה'

Is this literal? Were they really sleeping with the women?

6. Rashi, I Shmuel 2:22

(כב) אשר ישכבן - כמשמעו ורבותינו אמרו מתוך ששהו את קניהן והם היו ממתניות עד שתראן קניהן קריבין מעלה עליהם כאלו שכבום:

7. Ralbag, I Shmuel 2:22

וראו שתדע שאין הכונה בזה הענין המשגל שאם היה הענין כן היה ראוי שיגנה הנביא שבא לעלי בני עלי על זה החטא העצום ולא מצאנו שגנה אותם רק על החטא שזכר תחלה

Why did the women gather at the Mishkan?

8. Radak, I Shmuel 2:18

(יח) / משרת את פני ה' - למה כתב זה והלא אמר למעלה משרת את ה' אלא לפי שספר בגמרא /בגנות/ עלי ספר בשבח שמואל שלא למד ממעשיהם להתעסק באכילה ובשתייה ובתענוג העולם אלא משרת את פני ה'

What is Eli's Argument?

9. Ralbag, I Shmuel 2:25

(כה) אם יחטא איש לאיש ופללו אלהים - ר"ל ישפטהו הדיין ובזה הדרך יתקן את אשר עותו כי הדיין אינו לובש קנאה על זה החטא כי לא לו חטא ויראה זכותו לפי מה שאפשר, ואולם אם לה' יחטא איש הנה אין בזה תקון כי אין שם שופט על זה זולת הש"י והוא יענשהו כי לו חטא וילביש קנאה

Why didn't they listen to Eli?

10. Radak, I Shmuel 2

כי חפץ ה' להמיתם - על דרך השמן לב העם הזה ואמר עד אשר אם שאו ערים וכן ויחזק ה' את לב פרעה וכן כי הקשה ה' אלהיך את רוחו ואמץ את לבבו והטעם כי כשיגדיל האדם לחטוא ימנע האל ממנו דרכי התשובה כדי שיקבל עונשו והנשארים יראו וייראו אבל הרשע שלא הרבה לחטוא יפתחו לו דרכי התשובה אם רוצה לשוב ועליו נאמר כי לא אחפוץ במות המת השיבו וחיו ואפילו ירבה הרשע לחטוא אם שב אל ה' בכל לבבו ומראה לבני אדם גם כן תשובתו שלימה ואוחז הדרך הטובה בכל נפשו ובכל מאודו באמת תקובל תשובתו שלימה ויהיה לו סיוע אלהי בתשובה אבל בוחן לבבות יודע האמת וראה בבני עלי כי לא היה לבבם שלם ואפילו ישמעו לקול אביהם ויסורו מדרכם הרעה ידע כי לא יעשו זה בכל לבם לפיכך חפץ שלא ישמעו לקול אביהם ויענשו וימותו ברשעם כדי שיאמרו בני אדם רשעים היו אלה וראויים היו לעונש הזה ויצדיקו עליהם את הדין, ורבותינו הקשו אלה הפסוקים ואמרו כתיב כי חפץ ה' להמיתם וכתוב כי לא אחפוץ במו' המת ותירצו כאן קודם גזר דין כאן לאחר גזר דין:

11. Ralbag, I Shmuel 2

או יהיה הרצון בזה כי היה לבני עלי חטא אחר היה ראוי שימית הש"י עליו אף על פי שישבו מזה החטא שהוכיחם עליו עלי וזה כי הם לא ידעו את ה' הפך מה שכוון בענין העבודה והנה אף על פי שישבו מזה החטא שהוכיחם עליו עלי היה המות ראוי להם כי הם לא הרגישו בענין הקרבנות מה שבהם לעבודת הש"י ולא חשבו בהם תכלית אחר זולת השמנת גופם וכבר דקדקה התורה שתהיה הכונה בהם לה' ולזה הרחיקה שתויי יין מן ההקרבה שאי אפשר שתהיה כוונתם שלימה כ"ש שאשר לא ידעו את ה' ירוחקו מן ההקרבה ולזה היה רצון השם יתברך שימותו בני עלי כדי שידקדקו הבאים אחריהם בכונת הקרבנות וידעו שאין הכוונה בהם השמנת גופם כמו שחשבו אלו:

Unit 2.2: The Ish Elokim

Mefarshim Supplement to Text

Mefarshim Supplement to Text

1. Rashi, I Shmuel 2:27
ויבא איש אלהים - זה אלקנה:
2. Malbim, I Shmuel 2:27
כי א"א שישולח פנחס לזה בהיותו נוגע בדבר, שנבא שתסב הכהונה מבית איתמר אל בית אלעזר:
3. Rashi, I Shmuel 2:27
הנגלה נגליתי אל בית אביך - מכאן שנתנבא אהרן במצרים, ומה היא הנבואה הוא שנאמר (יחזקאל כ)
ואומר אליהם איש שקוצי עיניו השליכו ובגלולי מצרים אל תטמאו:
4. Yechezkel 20:7
ואמר אלהם איש שקוצי עיניו השליכו ובגלולי מצרים אל תטמאו אני יקוק
אלהיכם:
5. Rashi, I Shmuel 2:32
ולא יהיה זקן בביתך - מדה כנגד מדה אתם אכלתם קדשים לפני זמנך בטרם יקטירוך את החלב אף אתם
תמותון בלא זמן:
6. Radak I Shmuel 2:32
בכל אשר ייטיב - וכל הטוב אשר ייטיב ה' את ישראל כשיבנה בית המקדש זרעך יהיה נקלה שם שיהיה
גדול עליהם והם טפלים לאחרים וי"ת ותהא מסתכל בעקתא דתיתי על אנש ביתך בחובין דחבתון בבית
מקדשי ובתר כן אייתי טבתא על ישראל:
7. Radak I Shmuel 2:35
והקימותי לי כהן נאמן - אמרו כי זה היה צדוק כי לא חלה על זרע עלי הקללה עד שנעשה צדוק כהן גדול
וזה היה כשהיה בורח דוד מפני אבשלום שנסתלק אביתר והיה צדוק כהן גדול שנאמר ויעל אביתר ואחר כן
אמר ויאמר המלך לצדוק השב את ארון האלהים העיר ואותו היום נתמנה כהן גדול אבל לא היה כהן גדול
עד שנמשח שלמה והוא גם כן נמשח לכהן גדול וקודם היום הזה לא היה מסולק זרע עלי מכהונה גדולה
שהרי היה אחיה בן אחיטוב נושא אפוד במלחמת שאול ואחימלך היה כהן גדול בנוב ואביתר בנו היה כהן
גדול עד שהוקם צדוק:
8. Ralbag I Shmuel 2:35
יבא להשתחות לו לאגורת כסף וככר לחם - ר"ל שיבקש לו ששימהו במשמרות כהונה בעבור דבר מועט
שיגיע לו מהתועלת בשביל הכהונה ההיא והיא מעה כסף וככר לחם ויספיק לו לראותו שיחברו לאחת
ממשמרות כהונה כדי שיגיע לו ממנה מעט לחם לאכול וזהו העונש הראוי לבית עלי תחת לקחם אשר לא
להם להשמין את עצמם ויסיר השם יתברך מהם מה שראוי להיות להם בדרך שלא ישאר להם כי אם מעט
יוכלו לחיות ממנו בדוחק:

Iyunt 1: The Role of the Priests

Question of Victims

What they did:

1. I Shmuel 2:12-15

א ב,יב ובני עלי, בני בליעל: לא ידעו, את-יהוה. **א ב,יג** ומשפט הכהנים, את-העם--כל-איש זבח זבח, ובא נער הכהן כבשל הבשר, והמזלג שלש השנים, בידו. **א ב,יד** והכה בכיור או בדוד, או בקלחת או בפרור--כל אשר יעלה המזלג, יקח הכהן בו; ככה יעשו לכל-ישראל, הבאים שם בשלה. **א ב,טו** גם, בטרים יקטרו את-החלב, ובא נער הכהן ואמר לאיש הזבח, תנה בשר לצלות לכהן; ולא-יקח ממך בשר מבשל, כי אם-חי.

2. I Shmuel 2:22

א ב,כב ועלי, זקן מאד; ושמע, את כל-אשר יעשו בניו לכל-ישראל, ואת אשר-ישכבון את-הנשים, הצבאות פתח אהל מועד.

What Eli accused them of doing:

3. I Shmuel 2:25

א ב,כה אם-יחטא איש לאיש, ופללו אלקים, ואם לה' יחטא-איש, מי יתפלל-לו

What the prophet seems concerned with

4. I Shmuel 2:29

א ב,כט למה תבעטו, בזבחי ובמנחתי, אשר צויתי, מעון; ותכבד את-בניך, ממני, להבריאים מראשית כל-מנחת ישראל, לעמי.

5. Malbim, I Shmuel 2:29

ומפרש להבריאים (פי' להשמין ולהבריא ולחזק את גופכם) מראשית כל מנחת ישראל לעמי, שאתם לוקחים בהמזלג חלק ראשי מזבחי ישראל, מן החלק השייך לעמי, ר"ל מחלק הבעלים, שזה לא יחדתו לאשים רק שייך לבעלים, ואיך תזכו בו אתם אחר שכהנים רק משולחן גבוה זכו, ואיך תגדילו כבודכם על כבוד ה' כאילו מגיע לכם חלק מיוחד מלבד אשי ה':

History of the Role

Egypt

6. I Shmuel 2:27

א ב,כו ויבא איש-אלהים, אל-עלי; ויאמר אליו, כה אמר יהוה, הנגלה נגליתי אל-בית אביך, בהיותם במצרים לבית פרעה. **א ב,כח** ובחר אתו מכל-שבטי ישראל לי, לכהן, לעלות על-מזבחי להקטיר קטרת לשאת אפוד, לפני; ואתנה לבית אביך, את-כל-אשי בני ישראל.

Shmos Rabba 5:16 – Levi was not working in Egypt.

Ramban – Their elders were given the scope to study.

This actually came from an earlier law instituted by Yosef himself:

7. Bereishis 47:26

מז,כו וישם אתה יוסף לחק עד-היום הזה על-אדמת מצרים, לפרעה--לחמש: רק אדמת הכהנים, לבדם--לא היתה, לפרעה.

8. Bereishis 47:22

מז,כב רק אדמת הכהנים, לא קנה: כי חק לכהנים מאת פרעה, ואכלו את-חמם אשר נתן להם פרעה--על-כן, לא מכרו את-אדמתם.

9. Malbim, I Shmuel 2:27

הנגלה. אומר בתמיהה, וכי נגליתי אל בית אביך בהיותם במצרים, או וכי נגליתי בעבור בית פרעה, ר"ל כי גם במצרים היו נמצאים כהנים שהם כהני פרעה, והם לא היו לא כהני ישראל ולא כהני ה', כוונתי כי הכהנים בני אהרן הם שלוחי דין ושלוחי דרחמנא, שהם שלוחי ישראל להיות אמצעים בינם לבין אלהיהם לעבוד עבודתם, והם שלוחי דרחמנא להיות משרתיו עושי רצונו (וע"כ נסתפקו חז"ל בנדרים (לה ב) איזה הוא העקר משניהם עיין שם), אבל הכהנים במצרים לא היו לא כהני עם ה' ולא כהני ה', רק כהני פרעה, ממונים מאתו, וקבלו את חקם מאת פרעה כמ"ש (בראשית מז, כב) כי חק לכהנים מאת פרעה ואכלו את חקם אשר נתן להם פרעה. אבל אני עת נגליתי לבית אביך להקריבו אל הכהונה לא היה זה במצרים להיות כהן לעם מצרים, רק בצאתם משם להיות כהן לעם ישראל, ולא לבעבור בית פרעה רק להיות כהן לאל עליון:

10. Ramban, Bamidbar 3:14

Desert

11. Shmos 2:11

ביא ויהי בימים ההם, ויגדל משה ויצא אל-אחיו, וירא, בסבלתם; וירא איש מצרי, מכה איש-עברי מאחיו.

12. Shmos 32:9-14

לבט ויאמר יהוה, אל-משה: ראיתי את-העם הזה, והנה עם-קשה-ערף הוא. **לבי** ועתה הניחה לי, ויחר-אפי בהם ואכלם; ואעשה אותך, לגוי גדול. **לביא** ויחל משה, את-פני יהוה אלהיו; ויאמר, למה יהוה יחרה אפך בעמך, אשר הוצאת מארץ מצרים, בכח גדול וביד חזקה. **לביב** לממה יאמרו מצרים לאמר, ברעה הוציאם להרג אתם בהרים, ולכלתם, מעל פני האדמה; שוב מקרון אפך, והנחם על-הרעה לעמך. **לביג** זכר לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך, אשר נשבעת להם בך, ותדבר אלהם, ארבה את-זרעכם ככוכבי השמים; וכל-הארץ הזאת אשר אמרת, אתן לזרעכם, ונחלו, לעלם. **לביד** וינחם, יהוה, על-הרעה, אשר דבר לעשות לעמו.

13. Shmos 32:26-30

לבכו ויעמד משה, בשער המחנה, ויאמר, מי ליהוה אלי; ויאספו אליו, כל-בני לוי. **לבכז** ויאמר להם, כה-אמר יהוה אלהי ישראל, שימו איש-חרבו, על-ירכו; עברו ושובו משער לשער, במחנה, והרגו איש-את-אחיו ואיש את-רעהו, ואיש את-קרבו. **לבכח** ויעשו בני-לוי, כדבר משה; ויפל מן-העם ביום ההוא, כשלושת אלפי איש. **לבכט** ויאמר משה, מלאו ידכם היום ליהוה, כי איש בבנו, ובאחיו-ולתת עליו, ביום הזה, ברכה. **לבבל** ויהי, ממחרת, ויאמר משה אל-העם, אתם חטאתם חטאה גדלה; ועתה אעלה אל-יהוה, אולי אכפרה בעד חטאתכם.

14. Bamidbar 8:14-19

חיד והבדלת, את-הלויים, מתוך בני ישראל; והיו לי, הלויים. **חטו** ואחר-כן יבאו הלויים, לעבד את-אהל מועד; וטהרת אתם, והנפת אתם תנופה. **חטז** כי נתנים נתנים המה לי, מתוך בני ישראל: תחת פטרת כל-רחם בכור כל, מבני ישראל--לקחתי אתם, לי. **חיז** כי לי כל-בכור בבני ישראל, באדם ובבהמה: ביום, הפתי כל-בכור בארץ מצרים, הקדשתי אתם, לי. **חיא** ואקח, את-הלויים, תחת כל-בכור, בבני ישראל. **חיאט** ואתנה את-הלויים נתנים לאהרן ולבניו, מתוך בני ישראל, לעבד את-עבדת בני-ישראל באהל מועד, ולכפר על-בני ישראל; ולא יהיה בבני ישראל, נגף, בגשת בני-ישראל, אל-הקדש.

Change of Power

15. Bamidbar 25:13

כהיג והיתה לו ולזרעו אחריו, ברית כהנת עולם--תחת, אשר קנא לאלהיו, ויכפר, על-בני ישראל.

Rashi, I Shmuel 2:30

אמור אמרתי ביתך ובית אביך וגו' מתחלה נתתי כהונה גדולה לאלעזר הכהן שנאמר והפשט את אהרן את בגדיו וגומר (במדבר כ') ובימי פלגש שפקרו ישראל ברוב המצות ומי גרם להם פנחס וכיוצא בו שהיה להם לסבב מעיר אל עיר ולהוכיחם נטלתי הכהונה גדול' מהם ונתתיה לך שמבני איתמר אתה ואמרתי יתהלכו לפני עד עולם שכשפוסקין לו גדולה לאדם פוסקין לו ולדורותיו עד עולם:

כי מכבדי אכבד - את בני פנחס שכבד אותי בשטים (במדבר כ"ה) וכן היתה בימי שלמה כשנבנה בית המקדש ויגרש שלמה את אביתר כהן לה' כדבר ה' אשר דבר אל בית עלי (מלכים א ב) ונעשה צדוק כ"ג תחתיו שהיה מבני פנחס שכן נתייחסו בדברי הימים: